

[Undervisningsministeren.]

villig, skal en Kommune ikke være forpligtet til at etablere en Undervisning for Børn efter det 14de Aar, medmindre den har Sikkerhed for, at der i hvert Fald er mindst et saadant Antal Elever.

I Forbindelse hermed er der i § 2 Bestemmelser, som gør det muligt, at der i Kommunerne kan oprettes Fortsættelsesundervisning ud over den skolepligtige Alder. Denne Undervisning er ogsaa frivillig, men den kan tilrettelægges med samme Støtte fra det offentlige, som den øvrige Undervisning i Skolen har Krav paa. Det er min Opfattelse, at den videre Uddannelse, som er nødvendig for vor Tids unge, vil kunne etableres mange Steder paa en udmærket Maade ved en Fortsættelsesundervisning som den, der er givet Mulighed for ved Bestemmelserne i § 2, der bygger paa Frivillighed og ikke giver bestemte Regler for, hvordan Undervisningen skal være; det er i meget høj Grad overladt til de lokale Myndigheder at afgøre, hvordan Undervisningen skal tilrettelægges, og der er kun stillet det ene Krav, at Undervisningen mindst skal omfatte 360 Timer, hvilket vil sige mindst 10 Uger. Jeg mener, at naar man giver en Kreds af Forældre med 15 Børn i Skolen Ret til at kræve denne Undervisning iværksat, skal der i hvert Fald ogsaa gives en Undervisning af et Omfang som den, der kan naas inden for 10 Uger, saa at man kan kalde det for et virkeligt Kursus. Men i øvrigt er det i høj Grad overladt til de lokale Myndigheder at afgøre, hvordan denne Undervisning skal tilrettelægges.

Nye er ogsaa Bestemmelserne i Lovforslaget om Skoleforbund. Det virker mange Steder urimeligt, at Kommunergrænsen skal være afgørende for, om Børnene skal gaa til den ene eller anden Skole; mange Steder betyder det, at Vejlængden til Skolen bliver meget længere end nødvendigt. En Familie, der bor lige ved Kommuneskillet, har maaske kun et ganske kort Stykke Vej til en Skole i en anden Kommune, men fordi de er Borgere i den og den bestemte Kommune, faar de en meget lang Skolevej. Naar man ønsker Undervisningen udvidet i Folkeskolen, er det nødvendigt at tage alle de praktiske Hensyn, som dels kan gøre den udvidede Undervisning lettere overkommelig økonomisk set, dels tjene til at imødekomme berettigede Krav angaaende Vejlængde og andre praktiske Spørgsmaal, der kan rejses fra Befolkningens Side.

Hvad angaar Spørgsmaalet om i højere

Grad at samle Undervisningen i større Skoler, hvilket Skoleforbundene naturligvis ogsaa kan benyttes til, har der været gjort forskellige Synspunkter gældende. Der kan ikke være Tvivl om, at en noget større Samling af Undervisningen vil være billigere og tillige i andre Henseender vil medføre store Fordele. Men ogsaa den lille Skole, de smaa Skolekredse har mange Talsmænd her i Landet, og det er meget forstaaeligt, idet det gennem Tiderne har vist sig, at der i smaa Skoler, hvor der sad særprægede Kvinder og Mænd som Lærere, er udført et saa dygtigt og nyttigt Arbejde, at disse Skoler er blevet kulturelle Knudepunkter. Jeg mener imidlertid, at man mange Steder vil kunne imødekomme begge Synspunkter ved at bevare de smaa Skoler for Børnene i de første Aar af Skoletiden og saa samle de større Børn i de sidste Aar af Skoletiden i noget større Skoler inden for Kommunen eller Skoleforbundet. Det vil ogsaa gøre det lettere at tage de nye Fag ind, som det er Meningen at tage ind, f. Eks. Sløjd og Husgerning, som det koster en Del at sætte i Gang. Naar disse Fag kan henlægges til en enkelt Skole i Kommunen, hvor de store Børn i vor Tid jo har langt lettere Adgang til at komme, end Tilfældet har været før, vil Undervisningen kunne igangsættes uden store Omkostninger.

Jeg er altsaa ikke ubetinget Tilhænger af den stærkest mulige Centralisering af Skolevæsenet. Jeg indser meget vel de smaa Skolers Betydning, og jeg maa altsaa mene, at de to Synspunkter vil kunne forenes ved en forstandig Tilrettelægning af Undervisningen de enkelte Steder. Der er i Forslaget givet de lokale Myndigheder meget stort Raaderum i Henseende til at bestemme, hvordan Skolen det enkelte Sted skal indrettes. Jeg anser det ogsaa for at være det eneste holdbare, at Befolkningen og de lokale Myndigheder selv tager Ansvaret for, hvordan Skolen paa Stedet ordnes.

Hvad angaar Skoleplan og Undervisningsplan er der ikke mange Ændringer. Der er mere Bevægelighed og færre Forskrifter end tidligere.

En Ændring, som der fra visse Sider er lagt nogen Vægt paa, og som jeg synes er sagligt begrundet, er den, der har fundet Udtryk i Bestemmelsen i § 8, Stk. 2, hvor der siges:

„Med Hensyn til Planen for Kristendomsundervisningen og det ugentlige Timetal i Kristendomsundervisning skal den Sognepræst, der har Tilsyn med